

خلاصه نویسی و نکته برداری

شاید در مورد خلاصه نویسی تاکنون زیاد شنیده باشید و احتمالاً خیلی ها در مورد فواید آن برای تان گفته اند. اگر به فواید آن ایمان دارید که چندان نیازی به مطالعه ای این قسمت از مقاله نیست؛ در غیر این صورت با اطمینان کامل به شما می گویم که یکی از مهم ترین اصول مطالعه ای درسی، همین خلاصه نویسی و نکته برداری است که در سال گذشته به من خیلی کمک کرد. من هم در اوایل سال گذشته اهمیت آن را درک نمی کردم و گاهی خلاصه های ناقص می ماند اما هر چه به پایان سال نزدیک تر می شدم و مخصوصاً بعد از عید، ضمن کامل کردن آن ها (به جز درس های خاص که برای تان خواهم گفت) واقعا نقش به سزایی در کسب این رتبه برای من پیدا کرد.

شاید این کار برای خیلی از شما سخت، ناممکن و تا حدی وقت گیر و غیرمنطقی به نظر بیاید؛ اما بدانید اگر یک بار وقت زیادی بگذارید و مبحثی را مطالعه و خلاصه برداری کنید، دفعه های بعد لازم نیست بار دیگر کل مطلب را بخوانید؛ بلکه می توانید فقط با نگاه کردن به خلاصه، کل آن مطلب را یادآوری کنید. مطمئن باشید بعد از عید و هر چه به کنکور نزدیک تر شویم، اگر خلاصه نویسی نکرده باشید، قطعاً افسوس خواهید خورد و شاید آن وقت کمی دیر باشد؛ پس از همین الان به حرفم گوش کنید و مطمئن باشید پشیمان نخواهید شد و بعداً کلی از من تشکر خواهید کرد!!!

فقط به چند نکته ای کلی توجه داشته باشید:

الف) وقتی برای بار اول مطلبی را مطالعه می کنید، حتماً زیر مطالب مهم خط بکشید و (هایل لایت) کنید؛ این کار باعث می شود مطالب، بیش تر در ذهنتان جای بگیرد، در مرتبه ای بعدی مطالعه اگر نکته ای را از قلم انداخته اید، مجدد زیر آن را هم خط بکشید و به نکته هایی که دفعه های قبل زیر آن ها خط کشیده اید توجه بیشتری بکنید

نکته اول: لازم نیست زیر کل مطالب کتاب خط بکشید، بلکه فقط نکته های مهم و کلمه های کلیدی برای ما مهم هستند؛ کلمه هایی که با دیدن آن ها می توانید سایر مطالب را هم یادآوری کنید؛ پس لازم است دفعه ای اول خیلی عمیق مطالعه کنید تا بتوانید این توانایی را پیدا کنید. **نکته دوم:** بهتر است چند دور مختلف زیر نکته های مهم علامت گذاری کنید؛ مثلاً آن هایی که خیلی مهم اند را (هایل لایت) کنید، آن هایی را که اهمیت کمتری دارند، دورشان خط بکشید و همین طور الی آخر...

ب) در مرتبه ای دوم (یا سوم) مطالعه شروع به خلاصه برداری از مطالب کنید. این خلاصه ها به شما کمک می کند مطلب را بهتر بفهمید و سریع تر آن ها را یادآوری کنید، راحت تر مرور کنید و در حین مطالعه تمرکز بیشتری داشته باشید، مطمئن باشید اهمیت آن را به زودی درک خواهید کرد؛ پس آن را بسیار جدی بگیرید. خواندن یک درس فقط نیمی از یادگیری است و برای نیم دیگر آن نیاز به تکرار و تمرین دارید. (خلاصه نویسی و نکته برداری یکی از اصول بسیار مفید و موثر در تکرار و مرور می باشند.) حجم بالای مطالب به شما اجازه نمی دهد تا بتوانید تمام آن ها را به طور کامل مطالعه کنید و قطعاً وقت کم می آورید؛ مخصوصاً بعد از عید و در آزمون های جامع که اگر خلاصه نداشته باشید قطعاً دچار سردرگمی خواهید شد؛ پس از همین امروز شروع کنید.

در حین خلاصه نویسی به نکته های زیر توجه کنید:

1) خلاصه تان نباید آن قدر زیاد باشد که تفاوت چندان با کتاب و جزوه نداشته باشد. زیاده روی نکنید و کوتاه و مختصر بنویسید. کلمه هایی را بنویسید که با خواندن آن ها بتوانید یک خط یا حتی یک پاراگراف را مرور و یادآوری کنید.

2) خلاصه را از زبان خودتان بنویسید به نحوی که هر بار آن را دیدید تقریباً تمام مطالب مرور شود؛ اما به این دلیل گفتم که بعد از مرتبه‌ی دوم (یا سوم) مطالعه شروع به خلاصه‌برداری کنید چون این کار عملاً باعث شود راحت‌تر نکته‌های مهم و کلیدی را تشخیص داده و در خلاصه‌ی خود بیاورید. خلاصه لازم نیست کامل باشد؛ اما باید به گونه‌ای باشد که **خود شما** با دیدن آن بتوانید اکثر مطالب را یادآوری کنید مثلاً با دیدن بتوانید برخی مطالب مربوط به دوره‌ی تناوب و طول موج و فرکانس را یادآوری کنید.

3) مطالبی را یادداشت کنید که مهم بوده و امکان فراموشی آن‌ها زیاد باشد، هم‌چنین در نوشتن خلاصه، آن‌چه را فهمیده‌اید بیاورید نه عیناً عبارت کتاب را.

4) مهم‌ترین نکته این که «اگر خلاصه را با شرایطی که بالا توضیح دادم نوشتید، **کاملاً به آن اعتماد داشته باشید** و وسواس زیادی به خرج ندهید.

نحوه‌ی خلاصه‌نویسی و استفاده از خلاصه‌ی درس ادبیات و زبان فارسی

همان‌طور که در قسمت نحوه‌ی مطالعه‌ی ادبیات و زبان فارسی گفتم، این درس چند قسمت مختلف دارد که نحوه‌ی مطالعه و در نتیجه نحوه‌ی خلاصه‌برداری آن‌ها نیز با هم تفاوت می‌کند. اولاً لازم است بگوییم من فقط می‌توانم یک سری کلیات در مورد نحوه‌ی خلاصه‌نویسی بگویم و یک نمونه خلاصه‌ی خودم را به شما نشان دهم؛ ولی شما باید حتماً خودتان برای خودتان خلاصه بنویسید؛ چون خلاصه‌ی هر کس تقریباً فقط به درد خودش می‌خورد؛ اما ابتدا یک سری کلیات در مورد خلاصه‌ی ادبیات وجود دارد که به شما می‌گویم.

الف) خلاصه‌ی من در درس ادبیات از قسمت‌های زیر تشکیل می‌شود:

1) معنی لغت: همان‌طور که در نحوه‌ی مطالعه‌ی ادبیات هم گفتم، وقتی کتاب را می‌خوانید زیر لغت‌های مهم خط بکشید، معنی آن‌ها را یاد بگیرید و حتماً آن‌ها را مشخص کنید. حالا برای خلاصه‌برداری از بین لغت‌هایی که خط کشیدید، آن‌هایی که مهم‌ترند (شاید همه‌شان) را در خلاصه‌ی خود بیاورید و لغت به همراه معنی را وارد کنید. از انتهای کتاب نیز حتماً استفاده کنید، چون معنایی که در انتهای کتاب نوشته شده خیلی مهم است. حتی اگر برای یک کلمه چند معنی در انتهای کتاب ذکر شده، همه را در خلاصه‌ی خود بیاورید. هم‌چنین در خلاصه‌ی خود به‌طور درس به‌درس پیش بروید و درس‌ها را مشخص کنید تا طبقه‌بندی به‌تری شکل بگیرد و برای مطالعه‌ی قسمت به‌قسمت و آزمون‌های مختلف راحت‌تر باشد.

2) املا‌ی لغت: برای این قسمت نیز از لغت‌هایی که در کتاب زیرشان خط کشیده‌اید، استفاده کنید و همه را کنار هم بیاورید و اگر لازم می‌بینید جمله‌ای که آن لغت در آن آمده را هم می‌توانید بیاورید.

3) تاریخ ادبیات: من برای خلاصه‌نویسی تاریخ ادبیات از یک جدول چهار ستونه استفاده می‌کردم که می‌توانید نمونه‌ی آن را در انتهای این مقاله ببینید. 4 ستون شامل نام نویسنده یا شاعر، آثار، قرن و توضیحات. بدین ترتیب کاملاً برایم طبقه‌بندی می‌شد و بسیار آن را مرور می‌کردم. در قسمت توضیحات مثلاً مواردی مثل شاعر ادبیات پای‌داری یا حماسی یا ... و یا ویژگی‌های کلی نویسنده یا آثار آن را بیان کنید. سعی کنید حتماً از رنگ‌های مختلف استفاده کنید؛ مثلاً یکی در میان آبی و نارنجی بنویسید چون باعث می‌شود تصویر به‌تری از آن‌ها در ذهن شما شکل بگیرد. (از اعلام و نکته‌های آن **حتماً حتماً** برای تکمیل خلاصه استفاده کنید).

4) در آمدها و ابتدای فصل‌ها: هر کتاب ادبیات چند فصل دارد که ابتدای اکثر فصل‌ها، نکته‌هایی در مورد گونه‌های مختلف ادبیات (غنائی، حماسی و ...) یا موارد دیگر وجود دارد که در برخی از آن‌ها نکته‌های نسبتاً مهمی وجود دارد. قسمت چهارم خلاصه‌ی ادبیات شما می‌تواند شامل طبقه‌بندی فصل به‌فصل این نکته‌ها باشد به نحوی که به‌طور منظم آن‌ها را یاد بگیرید. سعی کنید برای نوشتن خلاصه‌ی این قسمت، نکته‌های مهم و کلیدی را به‌صورت فهرست‌وار بنویسید به نحوی که با مطالعه‌ی آن بتوانید خودتان در ذهنتان جمله‌بندی کتاب را تکرار کنید. زیاده‌نویسی نکنید و فقط به نکته‌های مهم اکتفا کنید.

5) بیاموزیم و نکته های متفرقه: آخرین قسمت خلاصه‌های ادبیات من شامل نکته‌های بیاموزیم و نکته‌های دیگر لابه‌لای کتاب بود. در این قسمت سعی می‌کردم علاوه بر دسته‌بندی و خلاصه‌برداری از نکته‌های بیاموزیم‌ها، نکته‌های متفرقه‌ای را که در خودآزمایی‌ها یا برخی از قسمت‌های متن کتاب یا در تست‌ها و آزمون‌های مختلف به آن برمی‌خوردم را وارد کنم و بدین ترتیب چکیده‌ی تمام نکته‌های کتاب را در خلاصه‌ی خود داشتم.

از نظر من این 5 قسمت برای خلاصه‌ی ادبیات کفایت می‌کند. فقط می‌ماند بخش‌های آرایه‌ی ادبی، قرابت معنایی و زبان فارسی که شیوه‌ی مطالعه‌ی آن‌ها را در مقاله‌ای دیگر به شما گفته‌ام و چندان نیازی به خلاصه‌برداری ندارند. هر چند می‌توانید نکته‌های پراهمیت آن‌ها را در خلاصه‌ی خود بنویسید تا هرچند وقت یک‌بار بتوانید آن‌ها را مرور کنید.

ب) نحوه‌ی استفاده از خلاصه‌ی درس ادبیات:

نحوه و زمان استفاده از خلاصه‌ی ادبیات و به‌طور کلی خلاصه‌ی کلیه‌ی درس‌ها نیز بسیار پراهمیت است. بعد از آن که خلاصه‌نویسی شما در درس ادبیات به پایان رسید و مثلاً چند درس را خواندید و به‌طریقی که گفتم خلاصه کردید و کمی تست زدید، نوبت به مرحله‌ی بعد می‌رسد (مرحله‌ای که موجب تثبیت آموخته‌ها می‌شود و باعث می‌شود دیرتر مطالب را فراموش کنید). باید بعد از گذشت حدود یک هفته، بار دیگر خلاصه‌ی خود را مطالعه کنید و اگر نیازی دیدید آن را تکمیل نمایید و بعد از آن اگر خواستید می‌توانید برای افزایش تسلط، تعدادی تست بزنید. هر بار که خلاصه‌ی ادبیات را می‌خوانید، دور نکته‌های مهم‌تر و آن‌هایی که زودتر فراموش شده‌اند خط بکشید و هر بار با رنگ متفاوتی این کار را انجام دهید تا برای تان کاملاً مشخص شود. بدین ترتیب مثلاً لغت‌های مهم را هر بار خلاصه و خلاصه‌تر کرده‌اید و می‌توانید در زمان‌هایی که وقت کم‌تری دارید فقط آن‌هایی که دورشان خط کشیده‌اید را بخوانید و در غیر این صورت همه را مطالعه کنید.

پس توجه کنید که:

1) قبل از شروع خلاصه‌نویسی همان‌طور که در روش مطالعه‌ی ادبیات گفتم حتماً تمام موارد را در کتاب خود مشخص کرده و نکته‌برداری کنید.

2) خلاصه‌ی درس ادبیات را در 5 مبحث ذکر شده در بالا انجام دهید و مطمئن باشید بسیار به دردتان خواهد خورد.

3) پس از تکمیل خلاصه، تست‌زنی و وقفه‌ی یک‌هفته‌ای بار دیگر خلاصه‌تان را مرور کنید.

4) هر بار که خلاصه را می‌خوانید نکته‌های مهم‌تر را با رنگ‌های متفاوت مشخص کنید.

چند نمونه از خلاصه‌های ادبیات خودم در سال گذشته را نیز برای تان گذاشته‌ام؛ البته فقط به‌عنوان نمونه‌اند و توجه داشته باشید که **خلاصه‌ی هر کس فقط به درد خودش می‌خورد.** حتماً خلاصه بنویسید مخصوصاً در درس ادبیات که بسیار به من کمک کرد.

خلاصه‌نویسی عربی

الف) نوشتن خلاصه

همان‌طور که در مقاله‌ی شیوه‌ی مطالعه‌ی عربی گفتم، در مرحله‌ی اول مطالعه‌ی عربی می‌بایست قواعد را بخوانید و خلاصه کنید و بعد از آن **من برای خلاصه‌نویسی عربی چند قسمت را به شما توصیه می‌کنم:** نکته‌های تست‌هایی که می‌زنید را به آن اضافه کنید.

1) اولین قسمت از خلاصه‌ی عربی، مبحث ترجمه می‌باشد. برای نوشتن خلاصه‌ی این قسمت می‌توانید برخی لغت‌های سخت که خیلی فراموش می‌کنید را در یک صفحه بنویسید. همچنین معنا و زمان برخی از فعل‌ها نیز مهم است مثلاً

«ماضی استمراری -> می‌نوشت -> كَانْ يَكْتُبُ»

2) قسمت دیگری از خلاصه‌ی عربی شما باید قواعد کلی و نکته‌های ریزی باشد که دانستن آن‌ها ضروری است مثلاً قواعدی مثل نحوه‌ی ساختن فعل امر، انواع اسم مشتق، انواع معرفه، اسم‌های غیرمنصرف و ... سعی کنید تمامی این‌ها را به صورت شماره‌وار و به صورت نموداری در خلاصه‌ی خود بیاورید. لازم نیست زیاد توضیح دهید. فقط به صورت تیتروار مثلاً انواع اسامی مشتق را بنویسید و توضیحات در ذهنتان باشد و با دیدن آن تیترها توضیح‌ها را به یاد آورید و در ذهن خود بگویید.

4) من در خلاصه‌ی خود، یک قسمت دیگر داشتم و آن هم «نکات» نام داشت. نکته‌های ریز مثلاً در حد یک خط که یا در جزوه می‌دیدم یا در تست‌ها به آن برمی‌خوردم را در این قسمت وارد می‌کردم. یعنی به هر نکته یک شماره می‌دادم و پشت سر هم می‌نوشتم طوری که مثلاً در هر خط یک نکته می‌نوشتم و حدوداً 20 نکته در یک صفحه می‌نوشتم.

اگر خلاصه‌ی شما این 3 قسمت را داشته باشد تقریباً کامل است. فقط می‌ماند این که چه‌گونه این 3 قسمت را بنویسید. * سعی کنید خلاصه‌وار بنویسید طوری که کوتاه باشد و هر بار سریع بتوانید تمام آن را مطالعه کنید. می‌توانید یک نمونه از خلاصه‌های من * را (فقط به عنوان نمونه) در انتهای این مقاله مشاهده کنید.

ب) استفاده از خلاصه

من هر بار که می‌خواستم عربی را مرور کنم، ابتدا یک بار خلاصه‌ام را می‌خواندم. هر چند همه‌چیز را در خلاصه نوشته بودم اما با نگاه کردن یک مطلب، توضیحات آن را نیز به خاطر می‌آوردم. اگر یادم رفته بود به جزوه نگاهی می‌انداختم تا یادم بیاید و اگر لازم می‌دیدم، قسمتی که فراموش کرده‌ام را به خلاصه می‌افزودم.

ابتدا آن قسمت از عربی را که قصد مرور دارید (به نحوی که در شیوه‌ی مطالعه‌ی عربی گفتیم)، مطالعه کنید و 2، 3 روز بعد از همان مبحث تست بزنید. در هفته‌های آخر نیز سعی کنید حتماً هفته‌ای یک بار (مثلاً ابتدای هفته) کل خلاصه‌تان را بخوانید و در انتهای هفته، یک آزمون جامع عربی بدهید. سرعت خود را با زدن تست‌های مختلف و مرور بیش‌تر خلاصه‌ها افزایش دهید تا در روز کنکور خیالتان از عربی راحت باشد. مطمئن باشید می‌توانید.

خلاصه‌نویسی زبان انگلیسی

در مورد خلاصه‌نویسی زبان، مطلب خاصی برای گفتن ندارم. فقط حتماً مرحله‌های زیر را پیش از خلاصه‌نویسی رعایت کنید

- 1) ابتدا باید یک بار کل درس را با دقت بخوانید و لغت‌ها و قواعد مهم را مشخص کنید.
- 2) پس از مشخص کردن لغت‌ها و قواعد و سپری شدن چند روز، کمی تست بزنید و دوباره سراغ متن کتاب بروید. این بار لغت‌ها را در قسمتی از خلاصه و قواعد را در قسمتی دیگر از خلاصه‌ی خود وارد کنید.
- 3) می‌توانید یک قسمت از خلاصه‌ی زبان انگلیسی را به نکته‌های متفرقه اختصاص دهید. مثلاً نکته‌هایی که در متن درس‌ها به آن برمی‌خورید یا مثلاً نکته‌های ترکیبی و ...
- 4) وقتی خلاصه نوشتید، سعی کنید حداقل هفته‌ای 2 روز و روزی 45 دقیقه خلاصه‌ی زبان و به خصوص لغت‌ها را مرور کنید. آن قدر این کار را انجام دهید تا تقریباً تمام کلمه‌ها را با کاربردشان حفظ شوید.
- 5) در خلاصه‌ی خود، برای هر لغت سعی کنید حتماً معنی‌های مختلف آن را بیاورید و حتی یک مثال نیز از هر کدام بزنید. سعی کنید اگر هم معنی یا متضادی نیز برای آن می‌شناسید یا در جایی دیدید حتماً بنویسید تا دایره‌ی لغتتان گسترده‌تر شود.

خلاصه‌نویسی ریاضی

خیلی از بچه‌ها فکر می‌کنند نمی‌شود درس‌های ریاضی را خلاصه‌برداری کرد و برای همین این کار را نمی‌کنند. من هم در ابتدا تا حدی حرف آن‌ها را قبول داشتم اما اگر توضیحات من را گوش دهید شاید نظرتان عوض شود. همان‌طور که در شیوه‌ی مطالعه‌ی ریاضی به شما گفتم، ریاضی را باید فهمید و بعد از آن خلاصه نوشت. شما وقتی ریاضی را می‌فهمید، دیگر کم‌تر امکان دارد آن را فراموش کنید. فقط لازم است برخی از فرمول‌ها و نکته‌های ریز که در تست‌ها به آن برمی‌خورید را در خلاصه‌ی خود یادداشت کنید. زیرا اگر خلاصه ننویسید، دفعه‌های بعد برای مرور یا مجبورید کل جزوه را ورق بزنید و یا اصلاً مرور نکنید! در صورتی که اگر خلاصه داشته باشید، فقط حدود 5 دقیقه آن را مرور می‌کنید و سپس به سراغ تست‌زنی می‌روید.

پس مراحل زیر را دنبال کنید:

- 1) اول از همه باید همان‌طور که در شیوه‌ی مطالعه گفتم، درس را خوب خوب یادگرفته باشید.
  - 2) به تعداد لازم تست آموزشی بزنید تا یادگیری‌تان کامل شود و هم‌چنین با نحوه‌ی طرح تست نیز آشنا شوید.
  - 3) بعد از گذشت چند روز، یک بار دیگر جزوه و کتاب را ورق بزنید و نکته‌های مهمی را که احساس می‌کنید با این که یادگرفته‌اید، امکان دارد فراموش کنید، در خلاصه وارد کنید. می‌توانید چند نمونه از تست‌ها و یا نکته‌های مهم آن‌ها را نیز در خلاصه‌ی خود وارد کنید.
  - 4) به مرور زمان اگر در تست‌ها نکته‌ی جالبی دیدید به خلاصه‌ی خود اضافه کنید تا تکمیل‌تر شود.
- اگر این مراحل را انجام دهید، یک خلاصه‌ی بسیار کامل خواهید داشت. البته شاید در درس آمار و ریاضی 2، بتوانید سریع‌تر این کارها را انجام دهید. مثلاً من فرمول‌های آمار را در یک صفحه جا داده بودم و هر بار فقط آن را مرور می‌کردم و اگر لازم بود تعدادی تست می‌زدم. هم‌چنین با خلاصه‌نویسی فرمول‌های مثلثات و تصاعد نیز، کلی در وقت صرفه‌جویی خواهید کرد!
- اما در درس دیفرانسیل و یا ریاضی تجربی مسأله‌ی یادگیری بسیار مهم است. وقتی کاملاً یادگرفتید، برخی از نکته‌های مهم را در خلاصه‌ی خود بیاورید و هر بار پس از مطالعه‌ی دیفرانسیل و یا ریاضی تجربی تست بزنید. تست‌زنی خیلی اهمیت دارد و می‌توانید از تست‌ها نیز نکته‌هایی را به خلاصه‌ها اضافه کنید. اگر احساس می‌کنید بعد از مرور خلاصه، خوب تست‌ها را پاسخ نداده‌اید، می‌توانید بار دیگر جزوه را بخوانید؛ اما بدانید اگر خوب در ابتدا درس را یاد گرفته باشید و خوب خلاصه کرده باشید، خیلی کم پیش خواهد آمد که به این مشکل برخورد کنید و نتوانید به‌خوبی تست‌ها را پاسخ دهید. پس یادگیری اولیه و خلاصه‌نویسی را بسیار جدی بگیرید.

خلاصه‌نویسی فیزیک

همان‌طور که در شیوه‌ی مطالعه‌ی فیزیک هم گفتم، خلاصه‌نویسی فیزیک خیلی به من کمک کرد. وقتی درس فیزیک را خواندید و تمرین‌ها را حل کردید، شروع به نوشتن فرمول‌ها و نکته‌های مهم در خلاصه‌ی خود بکنید. لازم نیست جزئیات را بنویسید؛ بلکه فقط فرمول‌های کلی را بنویسید و طوری بنویسید که با دیدن آن فرمول در خلاصه، بتوانید جزئیات آن مثلاً واحدها و کاربرد فرمول‌ها را یادآوری کنید.

من در خلاصه‌نویسی درس فیزیک، تقریباً فقط فرمول‌ها را می‌نوشتم؛ چون خلاصه‌نویسی نهایی را وقتی آغاز می‌کردم که درس را کامل فهمیده بودم و مسأله‌های زیادی را از آن حل کرده بودم. پس فقط فرمول‌هایی را می‌نوشتم که احساس می‌کردم ممکن است فراموش کنم. شیوه‌ی استفاده از خلاصه‌نویسی فیزیک هم نسبتاً مهم است. همان‌طور که در شیوه‌ی مطالعه‌ی فیزیک هم گفتم، بعد از عید تقریباً فقط خلاصه‌های فیزیک را می‌خواندم. قبل از آن نیز هر بار نیاز به مرور می‌دیدم و احساس می‌کردم مطالب را فراموش کرده‌ام، یک بار خلاصه و فرمول‌ها را می‌خواندم و بعد از آن سراغ تست‌زنی مروری می‌رفتم (به صورت مضربی). به شما هم توصیه می‌کنم برای مرورهای خود حتماً از خلاصه‌ها استفاده کنید. مثلاً 15 دقیقه خلاصه را مرور کنید و بعد از آن 1 ساعت تست بزنید. اگر دیدید خیلی ضعف دارید و مطالب را فراموش کرده‌اید، بدانید باید زودتر مرور می‌کردید؛ پس بار دیگر سراغ جزوه و کتاب بروید و سعی کنید مطالب را یادآوری کنید. البته اگر

دوره‌های مروری خود را درست انتخاب کنید قطعا هیچ وقت احساس نمی‌کنید لازم است بار دیگر کتاب و جزوه را بخوانید و با یک مرور خلاصه و تست‌زنی به تسلط کامل خواهید رسید. پس خلاصه‌نویسی فیزیک را جدی بگیرید و بدانید به شما خیلی کمک خواهد کرد. نمونه‌هایی از خلاصه‌های فیزیک خودم در سال قبل را در این جا آوردم:

خلاصه‌نویسی شیمی

همان‌طور که در شیوه‌ی مطالعه‌ی شیمی هم گفتیم باید برای مطالعه‌ی شیمی تمام نکته‌های جزوه و کتاب‌های کمک‌درسی را در کتاب خود وارد کنید و حتی نکته‌های کتاب را نیز در حاشیه‌ی کتاب خلاصه‌برداری کنید. الان می‌خواهم این موردها را توضیح دهم:

1 بار اولی که می‌خواهید یک فصل شیمی را بخوانید سعی کنید هم از کتاب، هم از جزوه و هم از کتاب کمک‌آموزشی بخوانید. نکته‌های جزوه و کتاب کمک‌آموزشی را بعد از این که کاملا یاد گرفتید، در کتاب درسی به‌طور خلاصه‌وار وارد کنید، طوری که دفعه‌ی بعد با دیدن آن نکته، مطلب‌های مربوط به جزوه یادتان بیاید. مختصر بنویسید و فقط به‌صورت نکته‌ای. البته اگر گاهی توضیح بیش‌تری نیاز دارد، بنویسید ولی سعی کنید مختصر باشد.

2 نکته‌های مهم خود کتاب درسی را هم در حاشیه‌های کتاب به‌صورت طبقه‌بندی شده بازنویسی کنید؛ مثلا در یک قسمت خالی صفحه می‌توانید چند نکته‌ی مرتبط از جاهای مختلف کتاب را کنار هم بنویسید تا درس را بهتر درک کنید. مثلا من یادم می‌آید در صفحه‌ی خالی بین فصل 4 و فصل 5 شیمی 2، تمام ترکیب‌های آلی را که احساس می‌کردم ممکن است با هم اشتباه کنم نوشته بودم؛ مثلا حتی فرمول آسپیرین، سالیسیلیک اسید و ... را نیز به هم‌راه کاربردها و نکته‌های حاشیه‌ای نوشته بودم.

3 من برای شیمی 2 و شیمی پیش‌دانشگاهی، علاوه بر کاری که در مرحله‌های قبل گفتیم، خلاصه‌نویسی هم کردم؛ یعنی در چند ورق نکته‌های مربوط به آن‌ها را به‌صورت طبقه‌بندی شده نوشتم که نمونه‌ای از آن در انتهای مقاله قرار دارد. البته آن‌قدر که نوشتن مطالب در کتاب درسی و مرور از روی کتاب درسی در اواخر سال به دردم خورد، خلاصه‌ها به دردم نخورد ولی آن‌ها نیز برای طبقه‌بندی به‌تر مطالب در ذهنم و برخی مرورهایی که برای آزمون‌ها می‌کردم، خیلی مفید بودند.

4 برای مطالعه‌ی شیمی و نکته‌برداری، همان‌طور که در شیوه‌ی مطالعه نیز گفتیم به شکل‌ها و نمودارها توجه ویژه‌ای بکنید و یکی از دلیل‌هایی که برای مرور شیمی، خلاصه‌نویسی کافی نیست، همین شکل‌ها می‌باشد. هنگام نکته‌برداری در کتاب حتما شکل‌ها و توضیح‌های آن‌ها را طوری مشخص کنید که در مرورهای بعدی و مخصوصا مرورهای نزدیک کنکور، آن‌ها را از قلم نیندازید. البته برای طبقه‌بندی مطالب خلاصه‌ها خیلی به دردتان می‌خورد، هم خلاصه‌هایی که در ورق‌های جداگانه می‌نویسید و هم خلاصه‌هایی که در حاشیه‌ی کتاب درسی می‌نویسید.

طوری نکته‌برداری کنید که وقتی بعدا خواستید مرور کنید، اگر زیاد وقت نداشتید بتوانید سریع فقط نکته‌هایی که خودتان مشخص کرده‌اید را بخوانید. از همین الان این کار را جدی بگیرید و قطعا فایده‌های آن را چند ماه بعد خواهید فهمید.

به امید موفقیت شما عزیزان